

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/ 311 /2019/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

309/2019. (XII. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) az elsőrendű panaszos ¹és a másodrendű panaszos 2019. augusztus 8-án elektronikus úton előterjesztett panaszát a 2019. december 12-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogantató szerv – K. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, valamint alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Az elsőrendű panaszosok 2019. augusztus 8-án terjesztett elő panaszt a velük szemben 2019. július 20-án fogantató rendőri intézkedésekkel szemben

I.

1) Az elsőrendű panaszos beadványában előadta, hogy 20 órás vezetés után megérkeztek az általa „nagybácsiként” megjelölt személy házába K. településre, a két gyermekükkel és két kutyájukkal, 10 napos nyaralásukra. Házat béreltek a faluban, melynek kulcsa a rokonuknál volt. Ez 2019. július 20-án, a fesztivál idején történt.

Pihentek egyet, vacsoráztak, közben megittak egy pohár bort, ahogyan B. és F. országokban is szokták, ahol ez a mennyiség megengedett. Ezt követően, mivel nagyon fáradtak voltak, elindultak haza, a bérelt házukba. A rokonuk elfelejtette értesíteni őket arról, hogy Magyarországon a zéró tolerancia elve érvényesül.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

Egy mérfölddel arrébb rendőrök állították meg őket. A férjét letartóztatták ittas vezetés miatt, 0,15%-os alkoholszinttel. A „letartóztatás” során az egyik rendőrnő elővette a „revolverét”. Az elsőrendű panaszos lánya sírt, és azt kiabálta, hogy „meg fognak minket ölni”. A rendőrnő ezután elhajtott.

A két másik rendőr megtiltotta az elsőrendű panaszosnak, hogy használja a mobiltelefonját, nem engedték a másodrendű panaszosnak, hogy odaadja az elsőrendű panaszosnak a ház kulcsát, majd betuszkolták a másodrendű panaszost a rendőrautóba.

Az elsőrendű panaszost, „mint egy zsák szemetet”, az út szélén hagyták a két gyerekkel és a kutyákkal. Az elsőrendű panaszos nem rendelkezik vezetői engedéllyel, nem kapta meg a ház kulcsait, és azt sem tudta, hová vitték a férjét, és mikor ér vissza.

Végül egy telefonhívással B.-ből, a rokonaik informálódtak az ügyben, és aztán felvették az elsőrendű panaszost gyermekeivel és elvitték őket a saját házukba. Ezt követően elmentek a K. Rendőrkapitányságra. A rokonuk fordított az elsőrendű panaszos férjének, majd hazavihette őt egy 100.000 forintos bírság ígéretével.

Az elsőrendű panaszos véleménye szerint a rendőrök megvalósították a segítségnyújtást elmulasztását egy veszélyben lévő emberrel szemben.

II.

A Testület a panasz alapos kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az illetékes rendőri szervtől, valamint kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumok és a konkrét kérdésekkel kapcsolatos rendőrségi álláspont megküldését. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Dr. V. F. r. alezredes átiratában az alábbiakat rögzítette az intézkedéssel kapcsolatban.

2019. július 18-20. között K. községben F. Fesztivál került megrendezésre. A rendezvény biztosítása nagyobb rendőri erőt igényelt, ezért a feladat-végrehajtásban a K. Rendőrkapitányság beosztottjai mellett más, megerősítő erő is közreműködött. Az akció végrehajtására K. település T. utcán került sor, úgynevezett Finn-módszeres ittaság ellenőrzés keretében, mely során K. település és az üdülőfalu között mindkét irányba közlekedő gépjárművezetőket ellenőrizték.

A rendőrök 2019. július 20-án 22 óra 9 perckor hajtottak végre ittaság ellenőrzést az elsőrendű panaszos férjével szemben, aki * forgalmi rendszámú belga felségjelzésű gépjárművével közlekedett az üdülőfalu irányába. Az alkoholeszter pozitív értéket mutatott passzív üzemmódban, ezért aktív üzemmódban ismételten alkalmazták. Ennek során 22 óra 15 perckor 0,19 mg/l légalkohol-koncentráció értéket mutatott.

A fentiek alapján közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében hitelesített mérőeszközzel történő végrehajtandó vizsgálat céljából került sor az elsőrendű panaszossal szembeni előállítás megkezdésére.

A közlekedésrendészeti ellenőrzés végrehajtása során a beosztott állomány ugyanazon a helyen végezte a közlekedésrendészeti és az ittaság ellenőrzést is. A beosztott rendőri állományban egy rendőrnő (Á. É. r. zászlós) vett részt, aki az ellenőrzések során a légalkohol-méréseket foganatosította. A r. zászlós a légalkohol vizsgálatoknál mindvégig a kezében tartotta az alkoholesztert. Az alkalmazott alkoholeszter kisméretű, körülbelül 6x12 cm nagyságú, fekete színű, egy kézzel kezelhető készülék. A r. zászlós mindvégig, így a jelen panasz tárgyává tett intézkedés során is, az ellenőrzött útszakasz ellenoldali forgalmi sávjában tartózkodott. Az

elsőrendű panaszos családjával szemben nem intézkedett, az intézkedés biztosításában sem vett részt.

Megállapítható, hogy jelen intézkedésnél nem állt fenn a lőfegyverhasználat egyik esete sem, így sem a r. zászlós, sem egyéb rendőr nem vett elő lőfegyvert. Feltehetően a r. zászlós kezében tartott kézi alkoholtesztterről az elsőrendű panaszos, mint laikus, a korlátozott látási viszonyok között vélelmezhetette azt, hogy az kényszerítő eszköz lehet. Az intézkedés során gyermeksírást senki nem hallott, a gyermek ijedtségéről a jelen lévő rendőröket nem tájékoztatták.

A mobiltelefon használatát az elsőrendű panaszosnak nem tiltották meg a rendőrök. A másodrendű panaszos a saját mobiltelefonján keresztül hívta fel rokonát, K. K. J.-t, akivel mind ő, mind B. P. r. hadnagy is kommunikált az intézkedés során, annak érdekében, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés okát, célját, menetét megismerje és megértse.

A tolmácsolásban közreműködő rokont M. J. c. r. főtörzszászlós ismételten tájékoztatta az intézkedés okáról, menetéről. Az rokon ígéretet tett arra, hogy a tolmácsolásban együttműködik és elindul a K. Rendőrkapitányságra.

A másodrendű panaszos továbbá az előállítás során a mobiltelefonján történő webfordítás segítségével kommunikált velük.

Az elsőrendű panaszos és férje kommunikáltak egymással az intézkedés és a telefonon történt tolmácsolás során, továbbá a két személy között biztosítva volt az értékek átadása is az előállítás megkezdése előtt.

Az elsőrendű panaszos férjét és az rokont az előállítás megkezdését megelőzően tájékoztatták az intézkedés várható menetéről, idejéről. Az elsőrendű panaszos férjén kívül a járműben utazó más személyt nem igazoltattak és nem vontak intézkedés alá, így azzal sem voltak tisztában, hogy az elsőrendű panaszos nem rendelkezik vezetői engedéllyel. A másodrendű panaszos az elsőrendű panaszossal folyamatosan kommunikált, abban az időszakban is, mikor az rokon közreműködésével történő tolmácsolás folyt. Ezen időszak alatt, a nyelvi korlátok áthidalása során lehetőség nyílt a felmerülő kérdések tisztázására, megbeszélésére, illetve egyéb ingóságok átadására az intézkedés alá vont személy és utasa között.

Az intézkedés helyszínén több rendőr volt jelen, azonban ott semmilyen veszélyhelyzet nem alakult ki, illetve nem állt fenn.

2) A. Zs. c. r. törzszászlós 2019. szeptember 16-ai jelentésében az alábbi – eddigiekben ismertettekhez képest – kiegészítő információkat rögzítette az intézkedéssel kapcsolatban.

Az intézkedés során a másodrendű panaszos végig beszélhetett az elsőrendű panaszossal és a szükséges dolgokat magához vehette, valamint a feleségének odaadhatta, ebben akadályoztatva nem volt.

A rendőrök helyszínről való távozásakor a helyszínen az akció parancsnoka mellett több rendőr is maradt, akik folytatták az akciót, így az előállított személy felesége és annak gyermekei nem maradtak egyedül, vagy felügyelet nélkül.

Se az elsőrendű panaszos, se a férje telefonját nem vették el, nem tiltották meg annak használatát, sőt, azon próbáltak meg a webfordítón keresztül a rendőrökkel kommunikálni a tolmács megérkezéséig.

3) M. J. r. főtörzszászlós 2019. szeptember 18-án készült kiegészítő jelentésében az alábbi kiegészítő körülményekről számolt be.

A r. főtörzszászlós K. településen a körzeti megbízott, ezért ismeri az elsőrendű panaszos rokonát, aki magyar nyelven is beszél, ezért ő is kommunikált vele.

A hölgy nem értette, hogy miért vonták intézkedés alá a vejét, valamint, hogy miért szükséges az előállítása.

A hölgy kezdetben kissé értetlenül ismételte, hogy „miért kell ezt csinálni, nem Európában vagyunk”, de rövid magyarázat után elfogadta a rendőr által adott tájékoztatást, és megígérte, hogy azonnal indul a rendőrkapitányságra, hogy tolmácsoljon az ügyben.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette az elsőrendű panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) Mivel az elsőrendű panaszos az intézkedés foganatosítását nem sérelmezte, és azt is elismerte, hogy férje valóban alkoholfogyasztás után vett részt gépjárművével a közúti forgalomban, a Testület elsőként azt értékelte, hogy sor került-e a szolgálati gépfegyver elővételére.

Az elsőrendű panaszos sérelmezte, hogy a családjukkal szemben foganatosított intézkedés során egy rendőrnő elővette a „revolverét”. Az elsőrendű panaszos lánya sírt, és azt kiabálta, hogy „meg fognak minket ölni”.

A kapitányságvezető vizsgálata során megállapította, hogy jelen intézkedésnél nem állt fenn a lőfegyverhasználat egyik esete sem, így sem a r. zászlós, sem egyéb rendőr nem vett elő lőfegyvert. Feltehetően a r. zászlós kezében tartott kézi alkoholtesztterről vélelmezhetette azt az elsőrendű panaszos, mint laikus, a korlátozott látási viszonyok között, hogy az kényszerítő eszköz lehet. Ezt az eszközt a r. zászlós folyamatosan a kezében tartotta. Az intézkedés során gyermeksírást senki nem hallott, a gyermek ijedtségéről a jelen lévő rendőröket nem tájékoztatták.

Az Rtv. 52. § (1) bekezdése szerint, a rendőrt a lőfegyverhasználati jog - a jogos védelem és a végszükség esetein kívül - az e törvényben foglaltak szerint illeti meg.

A Testület a következő körülményeket mérlegelte. Az elsőrendű panaszos által előadottak nem életszerűek, mivel a panasz tárgyává tett intézkedés jellege és körülményei alapján nem merül fel annak lehetősége, hogy bármelyik intézkedő rendőr indokoltnak tartotta volna a lőfegyver használatát, vagy akár csak elővételét is. Az a körülmény továbbá, hogy az elsőrendű panaszos által megjelölt rendőrnő (aki az egyetlen női rendőr volt a helyszínen) az intézkedésben nem is vett részt, az út ellenirányú oldalán végezte feladatát, megerősíti a rendőri álláspontot, mely szerint lőfegyver elővételére nem került sor. A Testület továbbá hangsúlyozza, hogy pusztán az a tény, hogy az intézkedés helyszínén jelen lévő gyermeket negatívan érinti a rendőri intézkedés ténye, nem lehet elegendő ahhoz, hogy megalapozza az intézkedő rendőr felelősségét alapjogsértés miatt. Ezen elv alapján gyermek jelenlétében semmilyen rendőri intézkedést nem lenne lehetséges foganatosítani szülőkkel szemben.

A Testület megállapította, hogy nem került sor lőfegyver elővételére, vagy használatára, nem sérült tehát a panaszosok és gyermekeik tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

2) Az elsőrendű panaszos állítása szerint két rendőr megtiltotta neki, hogy használja a mobiltelefonját.

A rendőri tájékoztatás szerint a mobiltelefon használatát az elsőrendű panaszosnak nem tiltották meg a rendőrök. A másodrendű panaszos a saját mobiltelefonján keresztül hívta fel rokonát, K. K. J.-t, akivel mind ő, mind B. P. r. hadnagy is kommunikált az intézkedés során, annak érdekében, hogy az intézkedés alá vont az intézkedés okát, célját, menetét megismerje és megértse.

A másodrendű panaszos továbbá az előállítás során a mobiltelefonján történő webfordítás segítségével kommunikált velük.

A Szolgálati Szabályzat 5.§ (4) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során úgy kell eljárni, hogy a rendőr megelőzze megtámadását, lefegyverzését, továbbá akadályozza meg, hogy a figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

A fenti hivatkozás értelmében megfelelően jártak volna el az intézkedő rendőrök, ha nem engedték volna az elsőrendű panaszosnak, hogy az intézkedés során, mobiltelefonján beszélgetéseket kezdeményezzen, amennyiben érdemi intézkedést folytattak volna vele szemben. Azonban a rendőri dokumentációból kiderül, hogy erre nem volt szükség. Erre tekintettel nem életszerű az állítás, hogy az elsőrendű panaszosnak a rendőrök megtiltották volna a telefonálást, anélkül, hogy intézkedést fogantatosítottak volna vele szemben.

Jelen esetben a Testület álláspontja szerint nem merült fel olyan körülmény, mely alátámasztaná az elsőrendű panaszosi állítást, hogy megtiltották neki a telefonhasználatot. A rendőrök rögzítették, hogy az elsőrendű panaszossal szemben nem fogantatosítottak intézkedést, kizárólag a férjével szemben, az elsőrendű panaszost még csak nem is igazoltatták. Erre tekintettel nem valószínű, hogy a mobiltelefon használatát megtiltották volna neki, főleg annak fényében, hogy a másodrendű panaszos részére (akit viszont intézkedés alá vontak) is engedélyezték a telefon használatát, sőt, a mobiltelefonja segítségével használták a webfordítót, valamint kommunikáltak a magyar nyelvet beszélő rokonukkal. A Testület kiemeli továbbá, hogy az intézkedés során történő mobiltelefon-használat akadályozhatja a rendőri intézkedés lefolytatását, ezért a rendőrök az intézkedés során indokoltan kérhették volna az elsőrendű panaszost a mobiltelefon használatának mellőzésére.

A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint az elsőrendű panaszosnak nem tiltották meg a telefon használatát, annak ellenére, hogy ezt jogszerűen megtehették volna, erre tekintettel nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

3) Az elsőrendű panaszos állítása szerint nem engedték a férjének, hogy odaadja neki a szállásuk kulcsát.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a másodrendű panaszos az elsőrendű panaszossal folyamatosan kommunikált, abban az időszakban is, mikor az rokon közreműködésével történő tolmácsolás folyt. Ezen időszak alatt, a nyelvi korlátok áthidalása során lehetőség nyílt a felmerülő kérdések tisztázására, megbeszélésére, illetve egyéb ingóságok átadására az intézkedés alá vont személy és utasa között. A két személy között biztosítva volt az értékek átadása is az előállítás megkezdése előtt.

Abban a kérdésben, hogy valóban megakadályozták-e a rendőrök a bérelt ház kulcsainak átadását a Testület nem tudott állást foglalni, mivel nem álltak rendelkezésre olyan bizonyítékok, vagy értékelhető körülmények, amelyek akár az elsőrendű panaszosi, akár a rendőri álláspontot alátámasztották volna. Erre tekintettel nem volt lehetőség a történetek rekonstruálására.

A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a másodrendű panaszosnak lehetőséget biztosítottak-e a bérelt ház kulcsainak átadására, ezért ebben az aspektusban nem megállapítható a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme.

4) A Testület vizsgálta az elsőrendű panaszossal szemben tanúsított rendőri bánásmódot.

Az elsőrendű panaszos sérelmezte, hogy állítása szerint az út szélén hagyták, „mint egy zsák szemetet”, a két gyerekekkel és a kutyákkal. Az elsőrendű panaszos nem rendelkezik vezetői engedéllyel.

A rendőri tájékoztatás szerint az elsőrendű panaszos férjén kívül a járműben utazó más személy nem igazoltattak és nem vontak intézkedés alá, így azzal sem voltak tisztában, hogy az elsőrendű panaszos nem rendelkezik vezetői engedéllyel. Az intézkedés helyszínén több rendőr volt jelen, azonban ott semmilyen veszélyhelyzet nem alakult ki, illetve nem állt fenn. Az előállítást foganatosító rendőrök helyszínről való távozásakor a helyszínen az akció parancsnoka mellett több rendőr is maradt, akik folytatták az akciót, így az előállított személy felesége és annak gyermekei nem maradtak egyedül, vagy felügyelet nélkül.

A 24. § (1) bekezdése szerint, a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A (2) bekezdés szerint a magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A (3) bekezdés szerint a segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.

A Testület megállapította, hogy az ellenőrzés helyszínének jellegéből adódóan az elsőrendű panaszos nem került veszélyhelyzetbe. Bár a rendőrök nem győződtek meg arról, hogy az elsőrendű panaszos rendelkezik-e vezetői engedéllyel, azonban ez nem idézett elő olyan helyzetet, amelyben az elsőrendű panaszos veszélyeztetve érezhette volna magát, továbbá nem került olyan méltóságot sértő helyzetbe, amely miatt az intézkedő rendőröket felelősség terhelné.

Nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz és méltóságához való joga azáltal, hogy a férje előállításának megkezdésekor a gyermekeivel a gépjárművüknél maradtak.

5) A Testület ezt követően vizsgálta a tájékoztatási kötelezettség teljesítését.

Az elsőrendű panaszos állítása szerint az előállítás foganatosításakor azt sem tudta, hová vitték a férjét, és mikor ér vissza.

A rendőri tájékoztatás szerint az elsőrendű panaszos férjét és a rokonukat az előállítás megkezdését megelőzően tájékoztatták az intézkedés várható menetéről, idejéről. A másodrendű panaszos az elsőrendű panaszossal folyamatosan kommunikált, abban az időszakban is, mikor az rokon közreműködésével történő tolmácsolás folyt.

Az Rtv. 20.§ (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A 24. § (1) bekezdése szerint, a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A rendőri tájékoztatás szerint az intézkedés tényét és célját közölték az intézkedés alá vonttal, az elsőrendű panaszossal, és a tolmácsolásban közreműködő rokonnal is. A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint az intézkedés jellegével tisztában voltak az intézkedés által érintettek, mivel a tolmácsolásban segítséget nyújtó rokon még felháborodását is kifejezte azzal kapcsolatban, hogy miért szükséges az elsőrendű panaszos férjét előállítani. A rokon közölte, hogy elindul a kapitányságra, hogy segítséget nyújtson a tolmácsolásban, tehát tisztában volt azzal, hogy vejét előállítják. Az elsőrendű panaszos és a férje között a helyszínen, valamint a helyszínen kívül a rokonokkal való kapcsolattartást semmi nem akadályozta, ezért abban az esetben is tudnia kellett az elsőrendű panaszosnak az intézkedés jellegéről, amennyiben azt a rendőrök nem közvetlenül vele közölték.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés tényének közlése tekintetében.

IV.

A Testület megállapítása szerint nem került sor lőfegyver elővételére, vagy használatára, nem sérült tehát a panaszosok és gyermekeik tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A Testület elfogadta a rendőri álláspontot, mely szerint az elsőrendű panaszosnak a rendőrök nem tiltották meg a telefon használatát, annak ellenére, hogy ezt jogszerűen megtehették volna. Erre tekintettel nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy a másodrendű panaszosnak lehetőséget biztosítottak-e a bérelt ház kulcsainak átadására, ezért ebben az aspektusban nem megállapítható az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga. Nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz és méltósághoz való joga azáltal, hogy a férje előállításának megkezdésekor a gyermekeivel a gépjárművüknél maradtak. Nem sérült az elsőrendű panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés tényének közlése tekintetében.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2019. december 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag